

За османската управленческа система циганите са не само източник на данъчен приход, а и население привлечено в действащата армия. „Жеравненският войниклък е траял скоро до Освобождението, обаче бил упражняван вече не от българи, а от цигани. Ежегодно по пътя за Цариград те са минавали през Сливен.... Начело с войводата си, по-късно наречен чери-баши, войнишката чета излизала под развяно знаме, вред свирни и игри, сбирала е подаръци от българи и турци и заминавала за Цариград по Гергьовден.... Циганите са заместили българските войници и по други краища, особено след Танзимата (1839 г.)” (Табаков 1911: 357).

Османските власти се опитват не само да регистрират, но и да регулират движението на циганските групи. В същото време Европа ги възприема с изненада, тревога и неразбиране. Отхвърля ги от обществото чрез прогонване извън държавните граници. В Германия, Франция, Италия, Швейцария, Холандия, Скандинавските страни периодът от втората половина на XVI век до към края на XVIII век е изпълнен с непрекъснати гонения, конфискация на имуществото, забрани за престой и за номадстване. Това е и една от причините част от циганските групи да се насочат към Османската империя, където отношението към тях е значително по-толерантно (Лиежоа 1999: 21-26, 117-122; Кенрик 1998; Fraser 1972). В резултат на войните между Австрия и Османската империя и временната австрийска окупация през 1690-1718 г. на части от Североизточна Сърбия, Северозападна България и Източен Банат (Влашко), големи групи цигани се възползват от размириците, за да влязат в границите на Османската империя и да се заселят в териториите ѝ (т. нар. втора миграционна циганска вълна на Балканите) (Марушиакова, Попов 2000: 59).

Останалите в българските земи след това придвижване са известни като „стари власи”, „гурбети”, „влахички” цигани, „влахоря”, „лахо”. В резултат на тази миграция, живеещите в българските земи цигани със сигурност значително се увеличават. „Срещат се в повечето градове и се препитават с черен труд и търговия със занаятчийски стоки...” (Английски пътеписи 1987: 182 – Едуард Браун, 1669 г.)

През втората половина на XVIII век и през XIX век Османската империя е разтърсвана от перманентни икономически кризи, губи територии и пазари. Войните с Русия за влияние над Проливите, както и вътрешните размирици, принуждават турските султани да реформират управленческата и административно-стопанската структура на държавата. Промениите в стопанския и общественно-политическия живот на държавата, както и промишленият преврат и настъпването на модерната епоха в европейски мащаб, оказват влияние върху живота на местното население в т.ч. и на